

La vida és el que passa mentre esperem

Antisemitisme

A causa d'un aniversari, aquests dies veuen als diaris i se senten a la ràdio i a la televisió moltes notícies relatives als camps d'extermini nazis, Auschwitz en primer lloc. No se sap per què, els aniversaris se celebren quan hi ha una xifra rodona respecte a l'any que es va produir tal o tal fet, però, com diu la paraula *aniversari*, també es podrien celebrar cada any: en el cas de l'homenatge a les víctimes del nazisme, fins i tot es podrien celebrar cada tres mesos –com més sovint, millor–. De fet, a les escoles d'Alemanya és difícil trobar una classe d'humanitats en què la qüestió no surti cada dia, o molt sovint. Fan bé. Haguéssim fet nosaltres el mateix amb el franquisme i sabríem distingir certes pràctiques que l'estat espanyol actual comparteix amb el que va ser una dictadura. Com que no ho fem, tot es barreja i es confon.

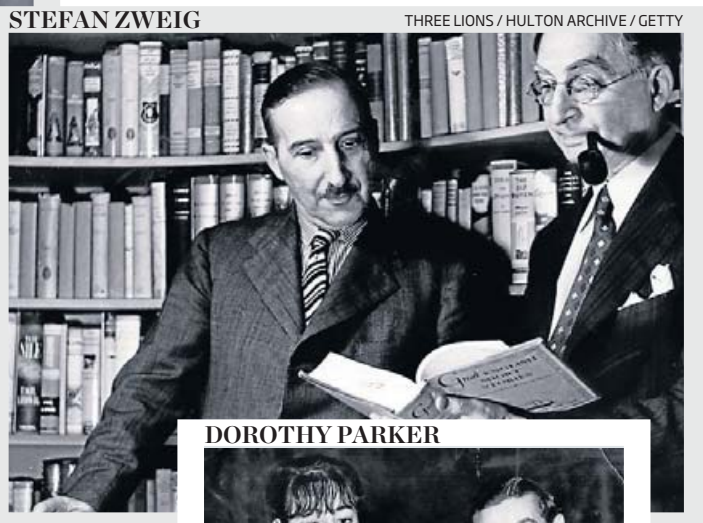
Per aquesta raó parlem avui de Leo Frank, un jueu nord-americà nascut el 1884 i assassinat el 1915 a Marietta, Geòrgia. Havia estudiat a la universitat de Cornell i, graduat, dirigia una fàbrica de llapis a Atlanta –terra de moltes fòbies–. Va ser condemnat per suposada violació i mort d'una nena de tretze anys que treballava al seu establiment, Mary Phagan. La premsa sensacionalista no va trigar gens a ampliar la notícia, i es va suposar que Frank dirigia orgies a la seva empresa, amb empleats i empleades joves. El judici va arribar al final, però la sentència la van aplicar els ciutadans del lloc –atiats per l'organització Ku Klux Klan–, que van recordar a la premsa que els jueus triaven de tant en tant una víctima innocent, la mataven i

setge de Masada, com els pogroms de Girona al segle XIV, i tantes altres fites.

Com hem dit, Frank no va arribar a ser sentenciat per la justícia. Escamots d'antisemites i l'organització que hem dit van atrapar l'acusat, el van linxar fins a la mort i després el van penjar d'un arbre.

L'any 1982, un tal Alonzo Mann, exemple de la mateixa fàbrica, va confessar públicament que Frank no havia fet res del que se li imputava. Havia estat un tal Jim Conley, un conserge de l'establiment, ja difunt, qui havia portat aquella nena al soterrani i havia fet tot el que hem explicat. Com que Mann ho havia vist, l'assassí li va dir que si ho xerrava, el mataria. I l'home va callar... durant 67 anys. Llavors ja no hi havia ni viuda a qui rescabalar. Només quedava la necessitat de fer present, sempre que fos possible, que els Estats Units també van ser antisemites, i que aquestes coses passen i tornen, amb canvis de protagonistes, cada tant. ♦♦

Esperem l'amor, esperem Godot, esperem un diagnòstic o una trucada, esperem que s'acabi l'espera d'una vegada

Un tros de temps en què tot s'atura sense que s'aturi res

“El món t'espera. I tu, què esperes?”. La pregunta la llança el cartell d'una escola d'idiomes, però podria servir d'esquer per anunciar qualsevol cosa. Ens passem la vida esperant, i la vida mateixa és una espera per tornar al no-res d'on venim. “L'home és l'animal que espera, que pot anticipar la mort”, afirma la periodista alemanya Andrea Köhler a l'assaig literari *El temps regalat* (Angle Editorial en català, traducció de Joan Ferrarons i Llagostera; Acantilado en castellà, traducció de Cristina García Ohlrich).

Quin gran tema, l'espera. “Esperem l'altre, la primavera, els números de loteria, una oferta, el menjar, la persona adequada i Godot –enumerada Köhler–. Esperem aniversaris, dies de festa, la felicitat, els resultats esportius i el diagnòstic. Esperem una trucada, la fressa de la clau al pany, el proper acte i la rialla després de la broma. Esperem que cessi un dolor i que la son ens rendeixi o que el vent amaini”. L'espera és una pàgina en blanc, un espai en què el temps conté l'alè i podem comptar cada segon.

En l'espera se'ns en va la vida, però mentre esperem tenim esperança. Godot no arribarà avui, però demà segur que sí. El teatre és espera

pura: esperem el desenllaç pel qual el malvat patirà o els amants es retrobaran. Esperem que passi alguna cosa. La gran innovació de Samuel Beckett, segons el dramaturg George Tabori, va consistir a no deixar que passés res. Però, en el fons, que Godot no arribi mai és una sort.

Les expectatives solen generar frustracions

“L'espera ens fatigues especialment quan va de bracet amb la malaltia”, observa Andrea Köhler. Esperar un diagnòstic és una tortura tan salvatge que gairebé preferiríem que ens avancesin el resultat de les proves, sigui quin sigui, per no haver d'esperar més. Però quan el resultat és dolent enyorem l'etapa agònica de l'espera: almenys llavors encara podíem esperar que el resultat fos bo. Que el tumor fos benigne.

“T'espero nit i dia... Avui he esperat tot el dia davant casa teva per poder-te parlar un minut”, diu l'amant de la Irene a la Irene en una escena de la novel·la curta *Por*, de Stefan Zweig (Quaderns Crema en català, traducció de Joan Fontcuberta; i Acantilado en castellà, traducció de Roberto Bravo de la Varga). I la Irene respon: “Tu esperes..., vaja... tu també”. La Irene només espera que s'acabi el xantatge que l'està matant en vida. Perquè la por no la deixa

viure. La por, que és també una espera: l'espera d'un mal que potser es concretarà però que potser només és un fantasma, una idea mental.

M'ha atrapat, aquest relat del mestre Zweig. L'autor ens encomana l'angoixa del personatge, ens fa empatitzar amb la pobra adúltera que veu perillar la seva existència plàcida. El final m'ha decebut una mica però la culpa deu ser de la contracoberta, que promet “un final tan sorprenent per a la protagonista com per al lector”. És el que passa amb les expectatives, que ens juguen males passades. Si d'una obra n'esperem massa, tenim molts números per tastar la decepció.

Si no hi pensés tota l'estona, potser sonaria el telèfon

L'agudíssima Dorothy Parker va plasmar la tragicomèdia de l'espera en el conte *Una trucada* (publicat per Quaderns Crema en el volum *La solitud de les parelles*, traduït per Jordi Larios). La narradora negocia amb Déu, li demana per favor –“per favor, per favor, per favor”– que faci que l'home estimat li truqui. “Si no hi pensés, potser sonaria el telèfon. A vegades passa. Si pogués pensar en una altra cosa”. És el drama de l'espera: que no pots pensar en cap altra cosa. Que no pots fer més que esperar. ♦♦